Lietas arhīva Nr. C-0821-20/13
ECLI:LV:RIRT:2020:0219.C33339619.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020.gada 19.februārī

Rīgas rajona tiesas tiesnese V.Puškundze
ar tiesas sēžu sekretāri Š.Sorokinu,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu MSIA "/Nosaukums A/" prasībā pret /pers. A/, /pers. B/ un /pers. C/ par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2019.gada 9.aprīlī MSIA "/Nosaukums A/" (turpmāk - prasītāja) iesniedza Rīgas rajona tiesā prasību pret /pers. A/, /pers. B/ un /pers. C/ par zaudējumu piedziņu.

[1.1] Pamatojoties uz Civillikuma 1672., 1770., 1775., 1779.pantu, Maksātnespējas likuma 72.[1] pantu, likuma "Par grāmatvedību" 2.pantu, prasītāja lūdz tiesu piedzīt solidāri no /pers. A/, /pers. B/ un /pers. C/ zaudējumus 40 422,43 *euro* apmērā, kā arī tiesāšanās izdevumus valsts labā.

[1.2] Prasības pieteikumā norādīts, ka ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 5.septembra spriedumu lietā Nr.C30680418 tika pasludināts SIA /Nosaukums A/ (turpmāk - Sabiedrība) maksātnespējas process, par administratoru iecelts /pers. D/.

Par parādnieka pārstāvi administrators nolēma noteikt tās vienīgo /amats/ un /amats/ /pers. B/, kurš ir Moldāvijas Republikas piederīgais. Saskaņā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes sniegto informāciju Latvijas iedzīvotāju reģistrā ziņas par minēto personu nav atrodamas, jo tam nav Latvijas Republikas piešķirtais personas kods. Vienlaikus, vērtējot Uzņēmuma reģistra sniegtās ziņas, administrators konstatēja, ka šī persona ir bijusi par parādnieka /amats/ no 2018.gada 15.maija līdz 2018.gada 14.augustam, t.i., tikai nepilnus trīs mēnešus pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas.

Tā, ka /pers. B/ ir ārzemju pilsonis un maksātnespējīgās sabiedrības darbības veids ir norādīts kā cauruļvadu, apkures un gaisa kondicionēšanas iekārtu uzstādīšana. Līdz ar to pastāv jautājums, vai un kā uzņēmums pilnvērtīgi varēja darboties šajā jomā, ja tā vadītājs un lēmumu pieņēmējs nav atrodams Latvijā nedz valsts iestādēm, nedz sadarbības partneriem vai kreditoriem.

Līdz ar ko, administratoram ir pamatotas aizdomas, ka /pers. B/, iespējams, ir šķietamā nevis reāla persona, kas vada uzņēmumu. Vienlaikus prasībā vērsta uzmanība, ka maksātnespējas procesa laikā /pers. B/ nav arī sazinājies ar administratoru, kas liecina par to, ka /pers. B/, visticamāk, nav nekādas reālas saistības ar maksātnespējīgo sabiedrību.

Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 6.panta pirmo daļu, pienākums deklarēt dzīvesvietu ir Latvijas pilsonim, nepilsonim, Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas valsts un Šveices Konfederācijas pilsonim un viņa ģimenes locekļiem, kuri ir saņēmuši Latvijas Republikā izdotu reģistrācijas apliecību vai pastāvīgās uzturēšanās apliecību, ārzemniekam, kurš ir saņēmis Latvijas Republikā izdotu uzturēšanās atļauju, bezvalstniekam, kurš ir saņēmis Latvijas Republikā izdotu uzturēšanās atļauju, personas, kuras saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem bauda diplomātiskās vai konsulārās un tām pielīdzinātās privilēģijas un imunitātes, dzīvesvietu var deklarēt ārlietu ministra noteiktajā kārtībā.

Administrators vērš uzmanību, ka /pers. B/ nevienam no šiem kritērijiem neatbilst.

Līdz ar ko administratora ieskatā, piemērojot weight and balance (svēršanas un mērīšanas) principu, radās aizdomu nasta par to, ka /pers. B/ ir fiktīva nevis reāla maksātnespējīgās sabiedrības izpildinstitūcijas amatpersona.

Vienlaikus administrators vērš uzmanību, ka vairums citu maksātnespējīgo uzņēmumu reālas un labticīgās izpildinstitūciju amatpersonas pašas interesējas, meklē un konsultējas ar administratoru par maksātnespējas procedūras norisi un iespējām nodot dokumentus, savukārt, šajā procesā šāda sadarbība nav notikusi ne vienu reizi. Līdz ar ko arī šis ir netiešs apstāklis, kas ir jāņem vērā, vērtējot šo prasības pieteikumu kopumā.

Ievērojot, ka /pers. B/ nav sasniedzams un, iespējams, viņš nav reāla persona, kas vada maksātnespējīgo sabiedrību, administrators ar 2018.gada 5.novembra lēmumu Nr.2 par parādnieka pārstāvi noteica /pers. A/, kas saskaņā ar vēsturiskajiem datiem bija maksātnespējīgās sabiedrības /amats/ pirms /pers. B/.

Administrators vērš uzmanību, ka Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde arī pa /pers. A/ sniedza ziņas, ka Iedzīvotāju reģistrā par viņu nav iekļautas ziņas. Savukārt iepriekšējā reģistrācija ir bijusi Liepājā. Turklāt persona ir bijusi par parādnieka /amats/ no 2018.gada 16.aprīļa līdz 2018.gada 15.maijam t.i., vienu mēnesi. Komercsabiedrības praksē šādi gadījumi protams var pastāvēt, bet tā nav izplatīta prakse un rada pamatotas bažas un aizdomas izpildinstitūciju amatpersonu labticību. Īpaši gadījumos, kad pēc šādu personu maiņas uzņēmums nonāk līdz maksātnespējas procesam.

Administrators ievērojot šo situāciju un vērtējot kreditora pieteikumus un saistību rašanās laiku, secina, ka sabiedrības lielākais kreditoru kopums radās laikā, kad /amats/ un /amats/ bija /pers. C/. Bez tam vērtējot Uzņēmuma reģistra sniegtās ziņas, šī persona bija izpildinstitūcijas amatpersona laika posmā no 2009.gada 2.februāra līdz 2018.gada 16.aprīlim. Turklāt administratoram 2018.gada 15.novembrī un 2019.gada 8.janvārī SIA "/Nosaukums B/" reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, pilnvarotais pārstāvis /pers. I/ sniedza mutvārdu liecības, ka /pers. C/ ir patiesais maksātnespējīgās sabiedrības vadītājs, bet /pers. B/ un /pers. A/ ir "ieliktas" personas. Ievērojot minēto, administrators ar 2018.gada 15.novembra lēmumu Nr.3 noteica par SIA "/Nosaukums A/" parādnieka pārstāvi bijušo /amats/ /pers. C/. Administratoram ir pamatotas aizdomas, ka tieši *de facto* /pers. C/ ir maksātnespējīgās sabiedrības īstais vadītājs un lēmumu pieņēmējs maksātnespējīgajā sabiedrībā jautājumus, kas būtu piekritīgi parādnieka pārstāvim.

Saskaņā ar Maksātnespējas likumā 70.panta otrajā daļā noteikto, atbildētāja pienākums nodot administratoram visu Sabiedrības mantu, organizatoriskos, personāla un grāmatvedības dokumentus, rīkojumus, izziņas, pārskatus un saraksti, kā arī Sabiedrības zīmogu un spiedogu. Savukārt, likuma "Par grāmatvedību" 2. panta noteikts, ka uzņēmuma pienākums ir kārtot grāmatvedību. Grāmatvedībā uzskatāmi atspoguļojami visi uzņēmuma saimnieciskie darījumi, kā arī katrs fakts vai notikums, kas rada pārmaiņas uzņēmuma mantas stāvoklī (turpmāk — saimnieciskie darījumi). Grāmatvedību kārto tā, lai grāmatvedības jautājumos kvalificēta trešā persona varētu gūt patiesu un skaidru priekšstatu par uzņēmuma finansiālo stāvokli bilances datumā, tā darbības rezultātiem, naudas plūsmu noteiktā laikposmā, kā arī konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisei. Par

grāmatvedības kārtošanu un visu saimnieciskos darījumus apliecinošo dokumentu oriģinālu, kopiju vai datu attēlu saglabāšanu ir atbildīgs /amats/. /amats/ ir kapitālsabiedrībā — /amats/.

[1.3] Tāpat prasībā norādīts, ka Maksātnespējas likuma 73.pantā noteiktajā kārtībā kreditoru prasījumus administratoram ir pieteikuši un tika atzīti 8 nenodrošināto kreditoru prasījumi 40 422,43 *euro* pamatparāda apmērā, līdz ar ko prasītājs uzskata, ka katrs atbildētājs ir atbildīgs par sabiedrības grāmatvedības kārtošanu un saglabāšanu, atbildētāju rīcības rezultātā sabiedrībai nodarīti zaudējumi, Maksātnespējas likuma 72.[1] panta otra daļā noteiktā apmērā, t.i. atzīto kreditoru prasījumu pamatparāda apmērā, kurus nav iespējams segt parādnieka maksātnespējas procesa ietvaros, t.i. 40 422,43 *euro* apmērā.

[2] Atbildētājs/pers. C/ 2019.gada 20.maijā iesniedza tiesā paskaidrojumus, kuros norādīts, ka atbildētājs 2018.gada 13.aprīlī atsavināja sev piederošās Sabiedrības pamatkapitāla daļas /pers. A/, kurš attiecīgi arī tika noteikts par Sabiedrības vienīgo /amats/ (Uzņēmumu reģistrā Sabiedrības pamatkapitāla daļu /amats/ un /amats/ maiņa reģistrēta 16.04.2018.), atbildētājs nebija un nevarēja būt Sabiedrības patiesais vadītājs pēc 2018.gada 16.aprīļa, kā arī minētajam nav un nevar būt nekādu apliecinājumu vai pierādījumu. Līdz ar to minētās /pers. I/ sniegtās liecības ir nepatiesas un, pamatojoties uz tām, nebija nekāda pamata noteikt atbildētāju par parādnieka pārstāvi Sabiedrības maksātnespējas lietā, un attiecīgi arī noteikt par atbildētāju lietā par zaudējumu piedziņu (minētais administratora 2018.gada 15.novembra lēmums Nr.3 tika pārsūdzēts maksātnespējas lietas ietvaros ar atbildētāja 2018.gada 19.decembrī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesai nosūtīto sūdzību). Lai izpildītu Maksātnespējas likuma 70.panta otrajā daļā noteikto pienākumu nodot administratoram visus Sabiedrības grāmatvedības dokumentus, minētajiem dokumentiem būtu jābūt atbildētāja rīcībā. Visu Sabiedrības dokumentāciju atbildētājs nodeva Sabiedrības jaunajam ieguvējam un /amats/ /pers. A/ ar notariāli apliecinātu aktu (2018.gada 13.aprīļa dokumentu pieņemšanas nodošanas akts).

Tā kā atbildētājs no 2018.gada 16.aprīļa vairs nebija Sabiedrības /amats/, Sabiedrības grāmatvedības dokumentiem saskaņā ar normatīvajiem aktiem vairs nebija jābūt atbildētāja rīcībā, bet bija jāatrodas pie aktuālajiem Sabiedrības /amats/, kuru atbildība bija iesniegt minētos dokumentus maksātnespējas procesa administratoram. Par šo faktu tika paziņots Sabiedrības maksātnespējas procesa administratoram /pers. D/. Ņemot vērā minēto, ka atbildētāja rīcībā pēc 2018.gada 13.aprīļa nebija un nevarēja būt Sabiedrības grāmatvedības dokumenti, bet tie bija nodoti Sabiedrības jaunajam ieguvējam un /amats/ /pers. A/, nav nekāda tiesiska pamata prasīt no atbildētāja iesniegt minētos dokumentus Sabiedrības maksātnespējas administratoram, kā arī piemērot Maksātnespējas likuma 72.[1] pantā noteikto atbildību par Sabiedrībai nodarītajiem zaudējumiem sakarā ar grāmatvedības dokumentu nenodošanu administratoram. Bez tam atbildētājs nav Sabiedrības /amats/ kopš 2018.gada 16.aprīļa līdz ar to tas nevar būt atbildīgs par pienākumiem, kas Maksātnespējas likuma 72.[1] pantā vai jebkādās citās tiesību normās noteikti Sabiedrības /amats/. No 2018.gada 13.aprīļa Sabiedrības grāmatvedības dokumenti atradās pie Sabiedrības /amats/ un /amats/ - /pers. A/, līdz ar to /pers. C/ nav vainojams pie grāmatvedības dokumentu neiesniegšanas Sabiedrības maksātnespējas administratoram.

Ievērojot minēto, uzskata, ka neizpildās būtiskie zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumi - personas prettiesiska rīcība (darbība vai bezdarbība) un personas vaina (vainojamība) zaudējumu nodarīšanā Sabiedrībai, kā arī nav konstatējams jebkāds cēloniskais sakars starp dokumentu neiesniegšanu un zaudējuma faktu. Līdz ar to nav tiesiska pamata prasībai pret atbildētāju par zaudējumu atlīdzību. Atbildētāju pienākums iesniegt grāmatvedības dokumentus nav uzskatāms par solidāru saistību, jo nav konstatējama Sabiedrības koppārstāvība, proti katrs no atbildētājiem bijis Sabiedrības /amats/ atšķirīgā laika periodā, līdz ar to katram no Atbildētājiem attiecīgajā laika posmā bija savs patstāvīgs un nodalāms pienākumu un atbildības kopums.

Atbildētājs, kā Sabiedrības /amats/ no 2009.gada 2.februāra līdz 2018.gadam 16.aprīlim, apliecina, ka šajā laika periodā Sabiedrības grāmatvedības dokumentācija tika kārtota atbilstoši normatīvo aktu, tostarp likuma "Par grāmatvedību", prasībām, Sabiedrības pārdošanas brīdī Sabiedrības finanšu stāvoklis neatbilda maksātnespējas pazīmēm saskaņā ar Maksātnespējas likumu - Sabiedrībai nebija Latvijas Republikā noteikto nodokļu un nodevu parādu, nebija aizkavētas darbinieku algas un bija normāla kreditoru - debitoru bilance, kā arī līdz Sabiedrības pārdošanas brīdim atbildētājs pildīja /amats/ pienākumus kā krietns un rūpīgs saimnieks.

Atbildētājs lūdz noraidīt prasību pret /pers. C/ par zaudējumu piedziņu, vienlaicīgi lūdzot uzaicināt tiesā kā liecinieku /pers. A/ pilnvaroto pārstāvi /pers. L/.

[3] Prasītājas pārstāvis, administrators /pers. D/ tiesas sēdē prasību uzturēja pilnā apmērā un lūdza to apmierināt. Papildus norādīja, ka atbildētājs /pers. C/ ir atsavinājis uzņēmumam piederošos transportlīdzekļus, par ko administratoram ir nodoms celt prasību tiesā. Norāda, ka visi lietā esošie fakti un prasības pieteikumā norādītie apstākļi liecina, ka nav šaubu par to, ka atbildētājs /pers. C/ bija sabiedrības patiesais labuma guvējs, vērtējot pierādījumus secināms, ka /pers. C/ nebija labticīgs vadītājs.

[3.1.] Atbildētāji uz tiesas sēdi nav ieradušies tiesai nezināmu apstākļu dēļ, lai gan atbildētājiem par tiesas sēdes laiku un vietu paziņots Civilprocesa likumā 56. un 59.pantā noteiktajā kārtībā. Tiesa atbildētājus ir aicinājusi ieraksties uz tiesu ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", 2019.gada 25.septembra laidienā Nr.195 (lietas 98., 99.lapa).

[4] Šādos apstākļos tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu un 59.panta ceturto daļu atzīst par iespējamu skatīt lietu bez atbildētāju klātbūtnes, jo nav iestājušies Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā noteiktie pamati lietas atlikšanai.

Motīvu daļa

[5] Noklausījusies prasītājas pārstāvja paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā.

[6] Lietā konstatēts, ka ar Rīgas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 5.septembra spriedumu civillietā Nr.C30680418 pasludināts SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas process un par SIA /Nosaukums A/ administratoru iecelts /pers. D/ (lietas 16.lapa).

[6.1] Saskaņā ar maksātnespējas likuma 68.pantu administrators nosaka parādnieka pārstāvi, kura piedalīšanās maksātnespējas procesā ir obligāta.

Ar administratora 2018.gada 14.septembra lēmumu par parādnieka pārstāvi SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas procesā noteiks uz to brīdi esošais /amats/ /pers. B/ (lietas 16.lapa).

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2018.gada 20.septembra Nr.2904 atbildē uz SIA "/Nosaukums A/" maksātnespējas procesa administratora iesniegumu norādīts, ka Iedzīvotāju reģistrā nav ziņu par personu /pers. B/ (lietas 20.lpp).

Maksātnespējas likuma 68.panta trešā daļa nosaka, ka administrators var noteikt par parādnieka pārstāvi citu personu, ja tā var sniegt šajā likumā noteiktās ziņas par parādnieku un viņa darbību un šā panta pirmajā un otrajā daļā noteiktās personas objektīvu iemeslu dēļ nespēj sniegt minētās ziņas. Savukārt minētā panta ceturtajā daļā noteikts, ka ja parādnieka pārstāvis objektīvu apstākļu dēļ nespēj pildīt savus pienākumus, par parādnieka pārstāvi nosakāma cita šajā pantā minētā persona.

Ņemot vērā, ka par /pers. B/ Iedzīvotāju reģistrā nav ziņu, viņš ir Moldāvijas Republikas pilsonis un nosūtītā informācija uz pārstāvja juridisko adresi nonāca atpakaļ administratoram, ar administratora 2018.gada 5.novembra lēmumu Nr.2 par parādnieka SIA "/Nosaukums A/" pārstāvi tika

noteikts /pers. A/ (lietas 21.lpp).

No Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Cēsu nodaļas 2018.gada 6.novembra izziņas Nr.10-2/11-iz izriet, ka Iedzīvotāju reģistrā nav iekļautas ziņas par personas reģistrāciju dzīvesvietā, iepriekšējā reģistrētā dzīvesvieta bija Liepājas pašvaldībā.

Kā izriet no lietas materiāliem, ar administratora 2018.gada 15.novembra lēmumu Nr.3 par parādnieka SIA "/Nosaukums A/" pārstāvi noteikts bijušais /amats/ /pers. C/.

Tiesai nav pamata apšaubīt administratora pieņemto lēmumu parādnieces maksātnespējas procesā, kā arī tiesai nav pamata apšaubīt administratora kompetenci, pieņemot lēmumu par parādnieka pārstāvju noteikšanu. Ar tiesas sēdē prasītājas administratora sniegtajiem paskaidrojumiem, kas apstiprinās ar Tiesu informācijā esošo informāciju, secināms, ka /pers. C/ 2018.gada 27.decembrī vērsās ar sūdzību, kurā lūdza atcelt administratora lēmumu Nr.3 par parādnieka pārstāvja noteikšanu. Saskaņā ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2019.gada 10.janvāra lēmumu /pers. C/ sūdzība tika noraidīta, atzīstot, ka administratoram bija objektīvs un tiesisks pamats /pers. C/ noteikt par MSIA "/Nosaukums A/" pārstāvi.

[6.2] Maksātnespējas likuma 70.panta otrā daļa noteic, ka parādnieka pārstāvis ar pieņemšanas un nodošanas aktu nodod administratoram visu parādnieka mantu, organizatoriskos, personāla un grāmatvedības dokumentus, rīkojumus, izziņas, pārskatus un saraksti, kā arī parādnieka zīmogu un spiedogu administratora noteiktajā termiņā, kas nevar būt īsāks par trim dienām un garāks par 10 dienām pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas. Parādnieka pārstāvja pienākums ir sagatavot nododamās parādnieka mantas un dokumentu sarakstu (..).

Ar lietā esošajiem pierādījumiem apstiprinās, ka lietā atbildētājs /pers. C/ bijis maksātnespējīgās SIA "/Nosaukums A/" /amats/ no 2009.gada 2.februāra līdz 2018.gada 16.aprīlim, savukārt /pers. A/ par parādnieka /amats/ bija no 2018.gada 16.aprīļa līdz 2018.gada 15.maijam, t.i. nepilnu mēnesi, savukārt /pers. B/ bija parādnieka /amats/n o 2018.gada 15.maija līdz 2018.gada 14.augustam, t.i., tikai nepilnus trīs mēnešus pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas (lietas 9.-14.lapa).

Ar lietā esošajiem pierādījumiem apstiprinājumu gūst fakts, ka atbildētājs /pers. B/ ir Moldāvijas Republikas piederīgais un Iedzīvotāju reģistrā nav ziņu par šo personu, savukārt par iecelto parādnieka pārstāvi atbildētāju /pers. A/ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē nav iekļautas ziņas par viņa dzīvesvietu (lietas 20., 25.lapa).

No lietas materiāliem redzams, ka 2018.gada 7.decembrī administrators ierakstītajā pasta sūtījumā nosūtīja parādniekam atbildētājam /pers. C/ Lēmumu par parādnieka pārstāvja noteikšanu un informācijas pieprasījumu (lietas 26., 27., 38.lapa).

No lietas materiāliem pievienotās 2019.gada 16.janvāra /pers. C/ sniegtās informācijas izriet, ka atbildētājs administratoram ir norādījis, ka viņa rīcībā neatrodas SIA "/Nosaukums A/" ar komercdarbību saistītie dokumenti, jo tie tika nodoti /pers. A/, paziņojumam pievienoja pieņemšanas – nodošanas akta norakstu (lietas 38., 40.-45.lapa).

[6.3] Prasība par zaudējumu piedziņu pret personām, kuras, būdamas tiesīgas rīkoties ar parādnieka mantu, ir nodarījušas parādniekam zaudējumus, ir ceļama, pamatojoties uz vispārējiem Civillikuma noteikumiem par zaudējumu atlīdzināšanas pienākumu (Civillikuma 1770.-1792.pants). Ja parādnieks ir kapitālsabiedrība un zaudējumus ir nodarījuši /amats/, piemērojami Komerclikuma 169.panta noteikumi par /amats/ atbildību.

Maksātnespējas likumos nav ietverta zaudējumu definīcija, kas būtu piemērojama tieši parādnieka apstrīdamo darījumu vērtēšanā. Zaudējumu tiesiskā sastāva noteikšanai ir izmantojams vispārējais Civillikuma regulējums. Saskaņā ar Civillikuma 1770.pantu ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. *(Tiesu prakse lietās par darījumu apstrīdēšanu un zaudējumu piedziņu no parādnieka pārstāvjiem maksātnespējas procesu ietvaros. Latvijas Republikas Augstākā tiesa. 2013/14, sk. www.at.gov.lv).*

Saskaņā ar Komerclikuma 169.panta pirmo daļu /amats/ un /amats/ savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam. Minētā panta trešā daļa noteic, ka /amats/ un /amats/ neatbild saskaņā ar šā panta otro daļu, ja pierāda, ka rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks.

No minētā izriet, ka /amats/ ir pienākums kārtot grāmatvedību un saglabāt visu saimnieciskos darījumus apliecinošo dokumentu oriģinālus, kopijas vai datu attēlus.

[6.4] Tiesa, vērtējot prasītājas pārstāvja, administratora prasības pieteikumā norādītos apstākļus un noskaidroto faktu kopumu to hronoloģiskajā secībā ar visiem lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem kopsakarībā, atzīst par pamatotu administratora apgalvojumu, ka tieši /pers. C/ atbildētājs lietā ir maksātnespējīgās sabiedrības "/Nosaukums A/" patiesais vadītājs un patiesā labuma guvējs. Līdz ar to, nenododot administratoram visus parādnieces dokumentus, no atbildētāju puses rodas Maksātnespējas likuma 70.panta otrās daļas noteikuma pārkāpums, kas, savukārt, rada situāciju, ka administrators nevar izpildīt Maksātnespējas likuma 96.pantā noteikto pienākumu izvērtēt parādnieces darījumus. Tādējādi nav iespējams panākt parādnieces maksātnespējas procesā pieteikto un atzīto kreditoru prasījumu apmierināšanu no parādnieces mantas.

Tiesas ieskatā šādi apstākļi ne tikai būtiski apgrūtina maksātnespējas procesa efektīvu norisi, bet faktiski padara neiespējamu administratora pienākumu veikšanu.

Tiesa nepiešķir ticamību atbildētāja /pers. C/ rakstveida paskaidrojumos norādītajam apgalvojumam, ka visi Sabiedrības grāmatvedības dokumenti tikuši nodoti /amats/ /pers. A/. Tas fakts, ka 2018.gada 13.aprīlī starp SIA "/Nosaukums A/" /amats/ /pers. C/ un /pers. A/ ir parakstīts dokumentu pieņemšanas – nodošanas akts pats par sevis nepierāda faktu, ka dokumentu nodošana ir notikusi. Nav patiess atbildētāja /pers. C/ paskaidrojumos norādītais apgalvojums, ka dokumentu pieņemšanas – nodošanas akts ir sastādīts notariāla akta veidā. Ar lietas materiāliem pierādīts, ka notārs ir apliecinājis tikai akta parakstītāju parakstu īstumu, līdz ar to saskaņā ar Notariāta likuma 116.pantā noteikto šis dokuments ir atzīstams par privātu dokumentu un par tā saturu zvērināts notārs neatbild. Turklāt tiesa ņem vērā apstākli, ka atbildētāji tiesas sēdē nebija ieradušies, atbildētājs /pers. A/, kas ir akta parakstītāja puse, neapstiprināja faktu par sabiedrības grāmatvedības dokumentu pieņemšanu, kā arī nav sniedzis tiesai paskaidrojumus par akta sastādīšanas apstākļiem.

Tiesa ņem vērā, ka atbildētāji nav izmantojuši savas Civilprocesa likuma 74.pantā paredzētās tiesības un pienākumus, nav ieradušies uz tiesas sēdi. Atbildētājs/pers. A/ un /pers. B/ nav apstrīdējuši administratora pieņemto lēmumu un nav izteikuši iebildumus pret administratora sagatavotajiem pieprasījumiem. Tiesa uzskata, ka lietā atbildētāju negodprātīgā rīcība kavēja maksātnespējas procesa mērķa – veicināt parādnieces saistību izpildi, sasniegšanu. Tiesa atzīst, ka minēto noteikumu neievērošana kvalificējama kā kapitālsabiedrības /amats/ pārkāpums, kas, savukārt, nav savienojams ar krietna un rūpīga saimnieka rīcību. Savukārt konstatējot, ka parādnieces pārstāvji nav nodevuši administratoram parādnieces grāmatvedības dokumentus, kas sniegtu skaidru priekšstatu par sabiedrības darījumiem un mantas stāvokli, ir pamats atzīt, ka atbildētāji kā parādnieces /amats/, nenodrošinot visu grāmatvedības dokumentu iesniegšanu administratoram, nav rīkojušies atbilstoši Komerclikuma 169.panta pirmajai daļai.

Tā kā atbildētāji lietā nav pierādījuši, ka administratoram ir iesniegti pieprasītie dokumenti un informācija, secināms, ka atbildētāji nav izpildījuši tai likumā noteikto pienākumu, tādēļ tiesa atzīst, ka ņemot vērā, ka atbildētāji nav nodevuši parādnieces grāmatvedības dokumentus, administratoram ir tiesības prasīt zaudējumu piedziņu no atbildētājiem, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma $72.^1$pantu.

[6.5] Maksātnespējas likuma $72.^1$panta otrā daļa noteic, ka šā panta pirmajā daļā minētajos gadījumos par parādniekam nodarīto zaudējumu apmēru tiek uzskatīti parādnieka maksātnespējas procesā atzītie kreditoru prasījumi pamatparāda apmērā, kurus nav iespējams segt parādnieka maksātnespējas procesa ietvaros.

Tiesa atzīst, ka prasītājas pārstāvis ir pierādījis savas prasības pamatotību, proti, lietā ir konstatējama atbildētāju atbildība par dokumentu

nenodošanu, līdz ar to atbildētāju prettiesiska darbība bezdarbībā izpaudās prasītāja grāmatvedības dokumentu nenodošanā un minētie apstākļi ir pamats zaudējumu atlīdzināšanas prasības celšanai pret atbildētājiem.

Administrators, ceļot prasību norādījis, ka kreditoru prasījumus administratoram pieteikuši un tika atzīti 8 nenodrošinātu kreditoru prasījumi 40 422,43 *euro* apmērā. Minēto apliecina 2019.gada 6.februāra kreditoru reģistra kopija (lietas 34.lpp).

[6] Maksātnespējas likuma 72.[1]panta pirmā daļa nosaka, ka parādnieka — kapitālsabiedrības /amats/ solidāri atbild par zaudējumiem parādniekam, ja maksātnespējas procesa administratoram netiek nodoti parādnieka grāmatvedības dokumenti vai tie ir tādā stāvoklī, kas neļauj gūt skaidru priekšstatu par parādnieka darījumiem un mantas stāvokli pēdējos trijos gados pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas. Turklāt šādā gadījumā par parādniekam nodarīto zaudējumu apmēru tiek uzskatīti parādnieka maksātnespējas procesā atzītie kreditoru prasījumi pamatparāda apmērā, kurus nav iespējams segt parādnieka maksātnespējas procesa ietvaros.

Civillikuma 1672.pants nosaka, ka solidāras saistības nodibina ar līgumu, testamentu vai likumu. Savukārt Civillikuma 1674.pantā noteikts, ka pēc likuma solidāra saistība nodibinās, kad izpildījuma priekšmets ir nedalāms, un proti, kad tas ir vai nu kāda darbība, vai bezdarbība, tāpat arī kad kāda lieta vairākām personām kopīgi uzticēta glabājumā, patapināta, izīrēta vai ieķīlāta.

Tiesa ņem vērā judikatūru un proti, Augstākās tiesas Senāta spriedumā izteikto atziņu, ka apstākļos, kad /amats/ kā pilnvarnieka krietna saimnieka rūpības pienākumā ietilpst arī norēķina došana par savu darbību un lietu nodošana, mainoties /amats/ (sk. *arī Civillikuma 2305., 2306., 2298.pantu*), šajā jautājumā Komerclikuma 169.panta otrā daļa ir jātulko kopsakarā ar Civillikuma 1674.pantu. Tādēļ gadījumā, ja dažādos periodos darbojošos /amats/ rīcības rezultātā ir radīta situācija, kurā nav iespējams konstatēt zaudējumu nodarīšanas brīdi, tad šādi zaudējumi uzskatāmi par nedalītiem Civillikuma 1674.panta izpratnē, un par tiem solidāri atbild visi tie /amats/, kuru rīcības rezultātā šāda situācija radusies (sk. *Augstākās tiesas 2016.gada 20.aprīļa sprieduma lietā Nr. SKC-2/2016 (C04268309) 9.8.punktu*).

Tā kā lietā tiesa ir konstatējusi visus zaudējumu atbildības priekšnoteikumus, lai atbildētājiem piemērotu civiltiesisko atbildību par grāmatvedības dokumentu nenodošanu un piedzītu zaudējumus, jo Maksātnespējas likuma 72.[1]panta izpratnē dokumentu nenodošana ir atzīstama par neatļautu darbību, savukārt, zaudējumu esamību pierāda iesniegtie un atzītie kreditoru prasījumi, tiesa atzīst, ka prasība par zaudējumu piedziņu ir apmierināma pilnībā.

[7] Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Prasītājas maksātnespējīgās SIA "/Nosaukums A/" administrators, iesniedzot tiesā prasību pret atbildētājiem atbilstoši Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktam, bija atbrīvots no tiesas izdevumu - valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu, samaksas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "d" apakšpunktu par katru prasības pieteikumu maksājama valsts nodeva šādā apmērā, par prasību, kas novērtējama naudas summā no 28 458 *euro* līdz 142 287 *euro*, - 1200 *euro* plus 1,6 procenti no prasības summas, kas pārsniedz 28 457 euro. Tādējādi, valsts nodeva konkrētajā gadījumā ir 1846,76 *euro* (1200 *euro* + (1,6% no 40 422,43 *euro*) 646,76 *euro* =1846,76 *euro*).

Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts noteic, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi.

No lietas materiāliem – ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu uzziņas redzams, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu šajā lietā kopsummā ir 11,77 *euro*.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Tādejādi tiesas izdevumi valsts nodeva 1846,76 *euro* apmērā ir piedzenama no /pers. A/, /pers. B/ un /pers. C/ par labu valstij līdzīgās daļās, t.i. no katra 615,58 *euro*. Savukārt ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumu 11,77 *euro* apmērā ir piedzenami no /pers. A/, /pers. B/ un /pers. C/ par labu valstij līdzīgās daļās, t.i. no katra 3,92 *euro*.

[8] Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam atbildētājiem nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 41.panta pirmo daļu, 96., 97., 193., 195., 204.[1], pantu, tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt.

Piedzīt solidāri no /pers. A/, personas kods /personas kods/, /pers. B/ dzimis /datums/, un /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu MSIA "/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, zaudējumus 40 422,43 *euro* (četrdesmit tūkstoši četri simti divdesmit divi *euro* un 43 centi).

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij, valsts nodevu 615,58 *euro* (seši simti piecpadsmit *euro* un 58 centi).

Piedzīt no /pers. B/ dzimis /datums/, par labu valstij, valsts nodevu 615,58 *euro* (seši simti piecpadsmit *euro* un 58 centi).

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu valstij, valsts nodevu 615,58 *euro* (seši simti piecpadsmit *euro* un 58 centi).

Valsts nodeva iemaksājama - Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, Maksājuma mērķī jānorāda atsauce uz Rīgas rajona tiesas 2020.gada 19.februāra spriedumu civillietā C33339619.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,92 *euro* (trīs *euro* un 92 centi).

Piedzīt no /pers. B/ dzimis /datums/, par labu valstij, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,92 *euro* (trīs *euro* un 92 centi).

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu valstij, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,92 *euro* (trīs *euro* un 92 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami - Saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas Nr. LV90001672316, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, kods TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000. Maksājuma mērķī jānorāda ieņēmumu ekonomiskās klasifikācijas kods – 21499 un atsauce uz Rīgas rajona tiesas 2020.gada 19.februāra spriedumu civillietā C33339619.

Noteikt maksātnespējīgajai MSIA "/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiesības par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, /pers. B/ dzimis /datums/, un /pers. C/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6% gadā no neatmaksātās zaudējumu pamatsummas.

Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt termiņu - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu – ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumu apliecinošu dokumentu iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā. Datums, kad spriedums ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma pasludināšanas datumu.

Spriedums sastādīts un pieejams - 2020.gada 19.februārī.

Tiesnese V.Puškundze